

Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesi veya satışından elde edilen gelirlerin ve gemide çalışan personele ödenen ücretlerin istisnası hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	84098128-120[37-2012-5]-164
Tarih	03.04.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 84098128-120[37-2012-5]-164

03/04/2014

Konu : Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesi veya satışından elde edilen gelirlerin ve gemide çalışan personele ödenen ücretlerin istisnası hk.

İlgi (a)'da kayıtlı özelge talep formunda; işletmenize ait " ... " isimli özel maksatlı "Tarak Gemisi" ile deniz dibi tarama, kazı çalışmaları ve benzeri faaliyetler yaptığınız, ilgi (b)'de kayıtlı dilekçenizde ise; söz konusu geminin 19.11.2012 tarihinde Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedildiği belirtilerek, gemide çalışan personele yapılan ücret ödemeleri ile geminin işletilmesinden ve işletilip işletilmediğine bakılmaksızın aynı sicile bir başkası adına tescil edilmek üzere devrinden elde edilecek kazançların 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu uyarınca gelir, kurumlar, damga vergisi ve harç istisnası kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37'nci maddesinde; "Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazanç ticari kazançtır." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 2'nci maddesinde, Kanunda geçen gemi kavramının ticari amaçla kullanılan her türlü yük, yolcu ve açık deniz balıkçı gemilerini ifade ettiği, aynı Kanunun 12'nci maddesinde ise bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançların, gelir ve kurumlar vergileriyle fonlardan müstesna olduğu ve Türk Uluslararası Gemi Sicilinde kayıtlı gemilerde ve yatlarda çalışan personele ödenen ücretlerin gelir vergisi ve fonlardan müstesna olduğu hüküm altına alınmıştır.

6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 816'ncı maddesinde de, tahsis edildiği gayeye uygun olarak kullanılması denizde hareket etme imkanına bağlı bulunan ve pek küçük olmayan her türlü teknenin gemi sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, konu hakkında 30/04/2007 tarih ve 26482 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "5.12.1.1 Yasal düzenleme ve istisnanın kapsamı" başlıklı bölümünde;

"4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 5266 sayılı Kanunun 3'üncü maddesiyle değişik 12'nci maddesinin birinci fıkrasında, "Bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançlar, gelir ve kurumlar vergileriyle fonlardan istisnadır." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, 4490 sayılı Kanunla oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesinden elde edilen kazançlar, faaliyetin gelir vergisi mükelleflerince (dar mükellefler dahil) yapılması halinde gelir vergisinden, kurumlar vergisi mükelleflerince (dar mükellefler dahil) yapılması halinde kurumlar vergisinden; Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin devrinden elde edilecek kazançlar da gelir ve kurumlar vergisinden istisna olacaktır." hükmü yer almaktadır.

... Liman Başkanlığının ... tarihli ve ... sayılı yazılarında;

"...

Bahse konu ... adına kayıtlı ... isimli Tarak Gemisi Gemi kavramı kapsamındadır." denilmektedir.

Bu çerçevede, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin;

-Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıt ettirdikleri gemilerin ve yatların işletilmesinden elde ettikleri kazançlar ile,

-Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıt ettirdikleri gemilerin ve yatların işletilip işletilmediğine bakılmaksızın aynı sicile bir başkası adına tescil edilmek üzere devrinden elde ettikleri kazançlar,

gelir ve kurumlar vergisinden istisna olacaktır. Ayrıca, Türk Uluslararası Gemi Sicilinde kayıtlı gemilerde ve yatlarda çalışan personele ödenen ücretler de gelir vergisinden müstesna tutulacaktır.

Diğer taraftan, 492 sayılı Harçlar Kanununun 38'inci maddesinde noter işlemlerinden bu kanuna bağlı (2) sayılı tarifede yazılı olanların noter harcına tabi olduğu belirtilmiş olup, söz konusu tarifenin "Maktu harçlar" başlıklı ikinci bölümünün birinci maddesinde ise, belli bir meblağı ihtiva etmeyen ve alınacak harç miktarı kanun ve tarifede ayrıca gösterilmemiş olan senet, mukavele ve kağıtlardaki imzaların beherinden maktu harç alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, anılan Kanunun 123'üncü maddesinin ilk fıkrasında; özel kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle istisna edilen işlemlerden harç alınmayacağı belirtilmektedir.

4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 12'nci maddesinin 2'nci fıkrasında ise, "Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek gemilere ve yatlara ilişkin alım, satım, ipotek, tescil kredi ve navlun mukaveleleri, damga vergisine, harçlara, banka ve sigorta muameleleri vergisine ve fonlara tabi tutulmazlar." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde; " ... " isimli tarak geminizin Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olması nedeniyle söz konusu gemiyle ilgili alım, satım, ipotek, tescil, kredi ve navlun mukavelelerinin damga vergisinden istisna edilmesi ve devredilecek olan bahse konu geminin Türk Uluslararası Gemi Sicil belgesinin ibraz edilmesi halinde noterde yapılacak işlemlerden harç alınmaması gerekmektedir.

Ancak 4490 sayılı Kanunda, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerde çalışan personele ödenen ücretlerin damga vergisinden istisna olacağına dair herhangi bir hükme yer verilmediğinden, söz konusu personele ödenen ücretlerin damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(**) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026